

ORADEA-MARE (N.-VARAD)

13 martie st. v.

25 martie st. n.

Ese in fiecare duminică

Redacțiunea:

Strada principală 375 a.

Nr. II.

ANUL XXX.

1894.

Pretul pe un an 10 fl.

Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.

Pe $\frac{1}{4}$ de an 2 fl. 70 cr.

Pentru România pe an 25 lei.

Pe drum de poștă.

Gin careta înhamată cu doispredece cai de poștă mânănată de trei surugfi, pe capră cu un soldat, se află o dămnă a cărei frumusețe eră încă strălucitoare, cu tôte că implinise séu că impliniă treideci și cinci de ani, și un tiner, aprópe un copil, făptură delicată ce trecea pragul celor cincispredece ani ai sei cu o sânetate șovăitoare.

Dămnă, — muma acelu produs bolnăvicios a căru nervositate eră extremă, inse ce eră inzestrat cu simțire și cu inteligență superioră vârstei sale, antiteză bizară in care germenii reului și binelui se ciocniau cu desfășurări de puteri egale, — scotea dela un moment la altul patratul de hârtie cocoloșită pe care se aflau lipite benți orizontale cu litere de tipar stampate in albastru, — depeșa primită chiar in acea și dela o rudă a soțului ei, a cărui bôlă se făcuse gravă, mortală póte:

«Plécă și nu mai așteptă» đisese din depărtare gândul și condeiul celui care chibzuise telegrama,» plécă

și nu mai așteptă» transmise fulgerarea electrică ce zguduie sírma intinsă între București și Craiova.

Acestecuvinte, teribile in laco-nismul și in al-băstrimea lor, resăriau de pe fundul alb al imprimatului tele-grafo-poștal și eau pe in-tea vederii so-ției-mume pen-tru a douedecea-óră. Și pentru a doue-decea-óră literile fa-tale îi umpleau ochii cu schin-

teieri roșii printre cari, marca țerii tipărită in negru, punea doliul ei. In acelaș timp, dintre fiecare cuvânt, famfare funebre se ridicau, un dric, pompuos și nălu-citor de aurărie pe subt zăbranicul ce-l inveliă, apărea ieșind dela Săringaru, mii de soldați, oștirea tótă, il urmă, puști aplecate spre pământ, sabii trase, musice, — in capul, in mijlocul, in cōda cortegiului... spaliere de soldați, soldați inainte, soldați inapoi, trăsura Dom-nescă, miniștrii și ambasadori, încărcăți de decorații, pe jos séu in trăsuri, — tunuri, stéguri, popor, lume din lume. Ce? Să fie cu puțință? Soțul ei, omul cu care a trăit douedeçi de ani, cu care a împărțit bune și rele, să fi murit in adevăr? Ce? Ea n'are să-l revedă decât supt formă de cadavru, cu chipul desfigurat, cu pete vinete și roșii pe dēnsul, cu pērul capului și cu al mus-tăților căđut, ultime indicii ale bólei pe care a bănuit-o din momentul primirei acelei vești. fatale și de care a-cuma, de ce cugetă mai mult, pare sigură? Ce?... Ce?... Și tótă vieța ei, copilăria, visele și iluziunile ei de fată unică la părinți bogăți, logodna ei, el, — alesul,

frumos, — tiner, cu talie de fată in fracul de pra-porgic, rochia ei de mirésă, ro-chie de păpușe, atât eră de mică la paispredece ani, se înălțau incet din adân-cimile trecutului, se oglindiau cu vioiciune pe gé-murile aburite ale caretei in mijlocul inserării noróse ale unei țile de pe sfērșitul lui sep-tembre. Veniă in urmă, tótă lăntuirea de lupte, de spe-ranțe, de decep-țiuni: Cariera lui, cucerită grad cu

S'A D U S . . .

grad, strămutările militarești dintr'un colț al țării la celalalt, revolta companiei dela Ocnele-mari, ea, asvărindu-se despletită între cei cari-l incungiuraseră, acoperindu-l cu corpul, ocrotindu-l cu inima, scăpându-l cu eroismul, soție care strigă soldaților răsvrățiți: «trageți» și dinaintea căreia, frunțile se aplecă, genuchii se încovoie, puștile scapă din mâni! Pasiunea cu care dânsul o iubiă, slăbiciunile lui de voluptuos ce-l făceau să-i dea rivale, desnădejdea ei, volențele și certurile, căințele și împăcăciunile! Ce? Ce? Și acest om pe care-l iubise cu calitățile și cu defectele lui, pentru care se devotase douăzeci de ani, pentru care fusese geniul cel bun, stéua cea luminosă, pe care-l petrecuse până la «culme» ca tovarășă credincioasă, acest om să fi murit, de acest om să se despartă ea înainte de timp? Și inserarea ce se lăsă peste natură pătrundea în inima ei, lăcrămile o podidiau, se potopiau de-alungul obrajilor cu șișorie brăzdătoare, cădeau cu picături largi pe hârtia ce ținea în mână, iar careta, străbătea câmpiile ca un vârtej, fugiă, alergă, sbură pe drumuri aproape neumbrate, se strecură printre hopuri, printre răsturnisuri, trecea pârăiele și rîurile, coboră văile séu urcă delurile, din aceeaș fugă, din acelaș sbor. Soldatul de pe capră, cucăiă, se aplecă moțăitor în drépta, în stânga, visă cu mâna pe pușcă la Țița pe care o prididire cu zbegul tocmai în ziua plecării, surugii, desculți, călări pe deșelate, cu ismene de pânză ce li se ridică de-asupra pulpelor arămii, bănăniău din picioare de jos în sus și de sus în jos, isbiau reibii cu călcăiele, injurau de «céra mă-sii», hăiau, mânau, scui-pau, clopotele bălângăniău, câte o mătă de cal ridică coda, sfêrcul biciului îl plesniă și singură zbirirea pêrului trădă zbărcitura pielei, arsura durerii.

Dar cu cât se innoptă, vârtejul mersului în loc să se domolească, se ducea mai repede; se ajungea la jumătățile de poștă pe nerăsufiate, se asvêrliă la oiștie alți cai ce așteptau din poruncă dela București cu hamurile pe ei, apoi, cu felinarele aprinse căci nóptea înaintă și întunericul ce se așternea peste deal și peste vale se făcea beznă, cu cai próspeți între picioare ce băgau pe dracu 'n ei, troscăielile bicelor isbucniău din nou, hăirile reincepeau, spârgeau atmosfera posomcrită a nopții cu sêlbăticia lor cutremurătoare ori se prelungau cu sfășieri durerose și cu duioși nespuse, roțile sfîrăiau, careta scotea gemete din toate incheieturile ei, se aplecă peste roți, indepliniă salturi mortale, părea corabia primejduită pe care fiecare val e gata s'o inghiță și ce se ridică de-asupra fiecăruia!

Înăuntru, copilul, vedând că muma-sa ațipește cu o parte a obrazului infundată în mătasa căptușelii, își lipiă fruntea de gém, se uită în întunericul năbușitor brăzdat lângă portiță de fulgerele galbene și roșii ale unuia dintre felinare, se încercă să ghicescă privelștele, unde eră vale credea că e deal, i se părea că vede ape mari... inse trăsura se apropiă de locuri păduróse, grupe de copaci defilau ca niște năluce negre, povești de hoți îi umpleau mintea... cel mai mic pom, stuful cel mai neînsemnat, i se oglindí în priviri cu proporțiuni gigantice, crecile noduróse deveniau puști, trunchiurile luau forme hotărîte, se făceau ómeni, haiduci lați în spete cu căciulile pe sprêncene, cu ochii schintetori...

Câte-o șuerătură de surugiu, scurtă séu ascuțită, urmată de vorbe îngânate de-a 'n călare, îl intrăiau și mai mult în credința că nu se înșelă, că acele șuerături sînt semnale, că n'aveau să mai scape de acea nópțe... Ingrozit, dânsul se trăgea atuncea dela gém

se ghemuiă în colțul seu cu urechile vîjiitóre, cu ochii dilatați de întunericul pe care ar fi vrut să-l pătrundă, contractări nervóse îl scuturau și voind să se facă vitez, să se amăgescă singur, se înfășurá în șalul mumei sale, șal scoțian cu dungi albastre, pe fund roșu, punând fióre și scuturări pe séma unui frig inchipuit.

Cu tóte aceste, minutele aduceau cu ele sferturile și jumătățile de cias, careta își urmă mersul, iar fiind că eră ajun de têrg, șiruri de care incepeau să se zărescă, treceau ca printr'o lanternă magică în scurtul spațiu de lumină cucerit de felinare, strigătele țeranilor ce le abăteau, scârțăitul roților, injurăturile surugíilor, se indeșeau, inse odată cu téma de hoți ce dispărea, frica răsturnisurilor se ridică dintre dealurile ce se înmulțiau, năpădiă dintre prăpastiile văilor ce se deschideau. Copilul, deșteptae pe muma-sa, soldatul ce se detese jos de pe capră și impedece roțile, umblă pe lângă portiță, surugiu o lăsaseră la pas, iar careta, în bălângăniirile clopotelor ce se domoliseră, coboră pe mamă și pe copil, cu doispredece cai în șir, cătră adâncimi necunoscute, cătră funduri innecate de întuneric.

Vêrsatul dorilor apucă pe drumeti departe de Pitesti cu doue poște, inse somnul ce amorțise pe băiat mai dinainte, urmă să facă pe supt pleopele lui plumburii aceeaș beznă înfășurătoare ce alergă din tóte colțurile câmpului, ce se ținea de trăsura fulgerată de aceeași licăriri scurte ale felinarelor cu lumină galbenă și roșie... Copacii de pe culmi, reincepeau astfel, să defileze pe supt ochii lui, năluce negre, cu forme hotărîte... dar dênșii, în loc să se schimbe în ómeni, deveniau de astă-dată, procesiuni de călugări cu gulerile în cap ce călăriau întunecimea de pe lângă caretă... Apoi, ca în balada lui Bürger din albumul ilustrat ce i se dăruise de anul nou, unele glugi cădeau, vântul le fălăii prelungindu-le printre negurile scăpătătoare, ochii călugărilor se roșiau ca niște cărbuni, fețele lor galbene li se albăstriău séu li se inverđiau ca flăcările ce jócă pe câte-un mormânt, degetele și picioarele li se lungiau, li se ascuțiau, dênșii deveniau demoni, se țineau vârtegiuri grozave ce se ajungeau și ce se întreceau, ce apăreau când la un gém când la celalalt, ce umpleau tot drumul, înainte, în urmă, la drépta, la stânga, spre apus, spre resărit, spre miédă-nópțe, ce se revêrsau peste câmp și peste vale, ce se urcau pe dealuri și o luau de-a lungul muchelor huhuind cu rîsete spăimântătoare, ducându-se cu fișăiri fioróse, cu rînjete și cu scrăjniri, cu urlete și cu lătrături! Și în mijlocul visului seu, pe când sudórea ce-i deschidea porii, îi lipiă de temple pêrul ondulat și móle, un țipăt, strigăt de disperare nemărginită, se încercă să-i deschidă buzele, dar se opriă între gâtulejul ce se ingustă, muriă fără sunet între fălcile ce se încleștau, iar prin vijelia vuetului de roți, dintre demoni, se năpăstuiău doi, pătrundeau înăuntru, i se aruncau de grumaji, îl cuprindeau cu brațe de flăcări, îl pironiau supt ei, se aședău grecește pe pieptul lui, unghiile lor îi sfășiau cornurile, scotociau pe supt cóste, ghiare de fier îi apucau inima, sângele curgea... »Destul! Destul!« — «Nu, nu e destul» îi suflau atuncea amêndoi: Și aceeași ghiare i se infigeau în rărunchi, se se urcau spre plămâni...

Muma-sa ce se deșteptase, auđindu-i rêsufarea aci grea și lungă, aci șuerătoare și scurtă, voise să-l scóle în mai multe rënduri, dar neisbutind, lăsase în jos gémul, aerul tomnatic al unei dimineti răgușite supt un cer încetăț, pătrundea până la el, îi rêcoriă fruntea, bătăile neorênduite ale inimei i se liniștiau, sângele își luă cursul regulat, și de-odată cei doi demoni ale că-

ror chipuri deveniseră confuze, se prăvăliau sfărârați de pe pieptul seu supt tășul unei săbii inmuiată în schintee de briliante și în foc de rubine. Opaluri ce se deșirau de pe cordele de fir rîrau împregiurul copilului, îi zimbiau cu irizări licăritore; se simția învelit de sus până jos într'o haină de lumină corpul i se făcuse străvedător, aripi îl luau în sus, se ridică într'o splendore glorioasă, plutiă de-așupra vîzduhurilor ciocârlii și vocea sa coborîndu-se dela înălțimile ametitore, înfășură țera, se impunea viitorimei cu modulări de o dulcătă nespūsă seu cu rinjetele și cu sarcasmele intru-pate în armonia largă a desnădejdei finale.

Densul, deschise ochii tocmai pe când trăsura se află la jumătatea unui deal, sorele isbutise să spargă ceța supt care stătuse incenușat, rațele lui repeđite ca niște săgeți de aur redau naturii culori și veselie, în stînga drumului, copacii se urcau din fundul văii cu frunđetura încă desă inse roșcată de arsurile suferite în timpul verii și îngălbinită de atingerile fiziei atmosferice. În jos de tot, la o adăncime de peste cincideci de metrii, se desfășurau până în mărginele orizontului câmpuri ondulate ca valurile mării, vâlcele și delușore, dintre care, turnuri de biserici răsăriau ca niște catarte de corăbii, singure limane de scăpare sufletescă în furtuna vieții omenesci.

Și caii urcau mereu, s'ar fi cređut acuma, că ei se duc drept în cer, atât de 'nalt eră dealul și atât de departe culmea.

— Diseră, vrînd Dumneđu, vom fi în București, — dicea muma, apoi, scotea din bisactea iconița Maicii-Precistii pe care o purtă cu densa de câte ori plecă la drum, îi scutură cu batista coróna de rađe țintuită împregiurul frunții, îi sărută argintul poleit și n'o punea înderēt până ce nu-i descurcă șirurile de mărğăritare mărunte ca bóbele de linte seu salba de rubiele cu cari o 'npodobise de fată. Inima ei reincepea atuncea să se umple de nădejde: Nu, — eră cu neputință, că densul să plece astfel, să nu-ș ia adio dela femeia pe care ar lăsă-o veduvă, dela copii pe care i-ar lăsă orfani. Ce? Craiova, eră la o miie de poște? Decă cu adevărat ar fi fost greu bolnav, n'ar fi vestit-o din vreme? Ar fi așteptat cel din urmă cias? Afară de acēsta, nu-l lăsase sănētos în lagărul din care nu plecase decăt de-o lună? ... și-l revedea, călare, pe lîngă suveranul al cărui tron îi fusese dat să-l întărescă, îl revedea, incungiurat de un stat major strălucit... trimbițele rēsunau, tobele băteau, soldații presintau armele. El, crunt și aspru cu cei mari, ținēndu-i paralisati supt priviri, palpitatori ca vrabiile în ghiarele uliului, trecea pe dinaintea frontului, prestigiul îl înfășură, respectul alergă inaintea lui, se imbunია c u gradele inferiore, intemeiă pe ele nădejdea militarescă a țerii...

Decă, — decă inse va fi murit? Decă îl vor fi omorit?

(Finea va urmă.)

ALESANDRU MACEDONSKI

Un spirit leneș este ca un nor din care nu cade plóe și care produce numai fulgere.

*

Lumea rēsplăteșce adesea mai mult aparențele meritului decăt meritul însuș.

*

Calomnia este cel mai invērșunat dușman al carității.

L u i.

Pe ved în totă clipa vremii
Cu ochii tei de abanos,
Din cari se scurge bunătatea
Pe chipu-ți mândru, maestos.

Și mult mi-i dragă fericirea
Și mult imi place să trăesc,
De când se lég' a ta vedere
De ochii mei — și te privesc.

În dalbe đori și 'n nopti de jale,
Când tu departe ai să fii,
Tot umbra ta o să 'ndulcēscă
Tristul meu traiu, fără să șcii.

Chiar decă e o nebunie,
Că umbrei tale eu me 'nchin
Și fără vrerea ta iubite
Pe veci așa-mi cer să rămân:

Ah, lasă-me ca vieța 'ntrégă,
Să pot visă un dulce vis;
Nu-mi da vr'un semn, ce să-mi șoptescă,
Că raiul pentru mine e 'nchis!

ELENA.

Lanțul de aur.

Comedie într'un act, de *Albert Millaud*.

Persónele:

Silvio.
Stella.
Corina.
Fiametta.

Scena se petrece în Venetia.

O sală de veră în palatul Stellei. Uși laterale. În fund o mare terasă cu gémuri, dând asupra canalului. Un divan la dreapta; o mică mesă alături. Pe mesă hărtii și o tapiserie nesfērșită.

Scena I.

Stella, Silvio.

(*Silvio stă 'ntins pe divan, și pare dormitând. Stella e lîngă el și brodează.*)

Stella (aplecându-se spre el.) *Silvio!* ... *Silvio!* ...

Silvio (deșteptându-se.) Ei? ...

Stella. Dormi?

Silvio. Nici decum.

Stella. Ți place tapiseria acēsta? (*Așteptă să răspundă, dar vedēnd că Silvio a adormit din nou.*) *Silvio!* *Silvio!*

Silvio (neclintindu-se.) Poftim?

Stella. Dormi?

Silvio. Ba; eu cuget...

Stella. Ian spune-mi, me iubești tu cu adevărat?

Silvio. Te iubesc.

Stella. Ian vorbeșce... ci mișcă-te odată... Cum nimic nu te mai emoționează?

Silvio. Câte ciasuri sînt?

Stella. Douespredece.

Silvio. Cum e afară?

Stella. Plouă.

Silvio. Plouă?!

Stella. Plouă...

Silvio. Plouă!... Al blestemată plouie. Și numai douăsprezece-s?

Stella. Silvio! Văd că te plictisez...

Silvio. Al nici decum.

Stella. Ba da; vremea-ți pare lungă, — legăturile noastre, odimoră de aur, acum s'au prefăcut de plumb... Ar trebui să călătorești prin Italia intrégă, pentru a-ți risipi această melancolie.

Silvio. Să călătoreesc?

Stella (in timpul tiradei sale a răscolit hârtiile de pe mesă, acum ia o scrisoare.) Séu să vènezi...

Silvio. Să vènezi unde?

Stella. Iată o invitare a bătrânului marchis Strozzi. El te poștece să vii să vènezi la moșfile lui... Dăcă ne-am despărți... pentru câteva săptămâni?

Silvio. Nici me gândesc.

Stella. Nu? — ian spune-mi Silvio, acest Strozzi, nu are el o fiică, care, după cum se spune e prea frumoasă?

Silvio. Tocmai!

Stella. Ea e tocmai de măritat. — Deci marchisul așteptă visita ta, și nu te-a invitat, sânt sigură, decât pentru a-ți da pe fiica sa de nevastă.

Silvio. Ai inebunit?

Stella. De loc, dar văd foarte limpede că tu nu mai ai cătră mine aceeaș pornire... Tu, visezi plăcerile ce le promite o familie. Și, marchisul e bogat, și fiica sa prea frumoasă... Vrei să te însori Silvio!...

Silvio. Să me însor Stella! Pe Bacus! me plictisesc destul și așa!

Stella. Al iată in sfârșit cuvântul pronunțat, și încă prea bine pronunțat: te plictisești!

Silvio. Dar n'am dis asta.

Stella. Ba tocmai!

Silvio. Nebunal... (O sărută.) Ce flóre ai tu la cap? garofe...

Stella (rîdend.) Pot să fie și trandafiri, dăcă vrei.

Silvio. Tocmai, me gândiam și eu... că iată niște frumoșe garofe ce mirósă a trandafiri.

Stella. Îți plac mai bine garofele? Voi culege dăcă voiești.

Silvio. Al garofă séu trandafir... un trandafir séu o garofă, e acelaș lucru!

Stella. Silvio, nimic nu-ți mai place, tu nu mai iubești nimic!

Silvio. Cum? dar din potrivă, eu iubesc totul!

Stella. Tocmai asta voiam să ți-o spun și eu: dar nu me mai iubești pe mine.

Silvio. Nu te mai iubesc!...

Stella. Nu mai e nevoie de jurăminte deșerte; ți-o spun curat: tu nu me mai iubești. Dăcă mai ai tu o fărămiță de amintire, vei ști prea bine atunci, că odinioră Silvio, mâna ta căută vecinic mâna mea; o umbră de-ar fi apărut pe fruntea mea te intristă, și cel mai mic suris al meu făcea ca ochii tei să strălucescă; tu erai la picioarele mele, și, după cum mi-ar fi fost gustul, cu o singură privire puteam să-ți dau séu să-ți răpesc vieța. Atunci, ca și acum, câte-odată noi tăceam; dar, cel puțin, când vuetul vocilor noastre încetă, cauza eră că perduți amândoi in aceeaș gândire, nu puteam să dăm drumul cuvintelor să iesă din sufletul nostru estasiat, și că fără nici o sfortare, tu șcieai să inlocu-

ești mărturisirea prin o privire, jurămintele prin un sărut!

Silvio. Ascultă-me Stella, gândește-te... Mai există ore in totă Veneția o femeie așa de frumoasă, așa de dulce și atât de atrăgătoare ca tine?... Care femeie pôte avé spiritul teu încântător, mai multă credință intr'o inimă mai iubitoare? Și pe cine așa mai puté eu iubi, după ce te-am iubit pe tine?

Stella. Vail un alt amor s'a format repede in inima ta, oglindă banală ce reflectéză sute diferite obiecte, fără a ficsă niciodată nimic. Pe cine ai puté tu iubi! — Pe o alta, urită séu frumoasă, tineră séu bătrână, numai să fie o alta; și acéstă, fără a prețui cât prețuesc, va avé cel puțin pentru ea avantajul, că e ea și nu este Stella...

Silvio. Dar cine pôte fi, nebuno? cine?

Stella. Cine? de exemplu Corina.

Silvio. Corina! și ai crede?

Stella. Te-ai inroșit... prin urmare am găcit.

Silvio. De sigur, ea e cea mai frumoasă femeie din Veneția, după tine, — trebue s'o mărturisesc; dar după tine, Stella, mult după tine...

Stella (sec.) Destul... (Se aude cântând in afară.)

Silvio. Ce-i ore?

Stella (la feréstă.) Fiameta. vëndetőrea de flori.

Silvio. Al Fiameta!

Stella. Vrei tu s'o chem aici? Ea ne va da flori și ne va cântă cântecele cele mai noue... ceea ce te va distră.

Silvio. Fie.

Stella (chemând.) Fiameta!... Iat-o că vine... Sërmana fată!

(Va urmă.)

N. A. BOGDAN

In pădure.

Si cavatul tot s'aude
De departe trist și vag;
E o doină dela stână:
Jalea unui dor pribég!

Pe cărările pădurei
Umblând leneș, visător,
M'am oprit s'ascult pe malul
Unui limpede isvor.

Ca o lacrimă de aur
Cade 'n haos câte-o stea;
Nu șcii pentru ce atuncea
Plâng și me gândesc la ea.

Luna rațele-și resfrânge
Prin frunzișul unui fag;
Iar cavatul tot s'aude
De departe, trist și vag!

TRAIAN DEMETRESCU.

O regulă de bună-cuviință.

Nu se cuvine când te afli găzduit in casa cuiva să vizitezi o familie cu care stăpânul séu stăpâna casei sânt in cértă.

Cântecul.

Mătcălăul séu infărtăția și insurăția.

Mătcălăul e o serbătoare populară românească, ce se ține totdeauna marți după duminica Tomei. În acesta și bărbații nu lucră nimica la câmp, pentru că Mătcălăul *vioréză* bucatele sămănite și aduce tresnet; dar nici femeile nu lucră nimica acasă, anume nu torc, nu țes, nu cósă în ziua acesta.

Pentru tineri și fete ziua Mătcălăului e și de *infărtăție* și *insurăție*. În acesta și tinerii se infărtătesc adecă se prind frați; iară fetele se insurătesc, adecă se prind surori.

Fărtăția și surăția se face în acest mod. Junii și fetele, cari s'au vorbit încă mai înainte, ca să se înfrățescă séu insurățescă, în acesta și se îmbracă în hainele de serbătoare, apoi iau cu sine oue roșii séu pis-trițe, păstrate anume din ziua Pașcilor și se duc la un loc anumit, ales mai dinainte într'o grădină séu la câmp, unde este un pom înflorit (măr, păr, cireș, vișin etc.) și aci se întélesc unii cu alții. Aci fiecare își face o cunună de flori din acel pom și și-o pune pe capul seu și apoi luându-se de mână unul cu altul, pornesc spre dreapta și ocolesc pomul de trei ori. După acesta își iau cununele de pe cap, feciorii la olaltă și fetele la olaltă alătură cunună lângă cunună și prin ele se sărută de trei ori, schimbă ouele iarăș prin cunune și feciorii dic: «Să fim fărtăți până la mórte», — iară fetele dic: «Să fim surate până la mórte» și la capét unul pe altul și una pe alta se ridică în brațe, și acuma mănacă ouele roșii cu pâne și cu sare.

După acesta se face ospétare și se petrec fărtății ei de ei, iară suratele, ele de ele și de atunci acești feciori unii pe alții se numesc: fărtăți, iar fetele, unele pe altele se numesc: surate, séu soruice séu și inatcuțe și au detorința ca până la mórte să trăescă sinceri și cu credință unul cătră altul și una cătră alta.

Datina mi-a trimis-o George Pocreanu. preot la Reșița; Nicolae Apostolescu teolog în Oravița montană; Ioan Orza învățător în Ciclova română; Iacob Ocian învățător în Petrilova; Const. Ungurian inv. în Sasca; Iosif Olariu inv. în Doman; Stefan P. Ivașco preot în Goruia; G. Lința inv. în Ciuchici, tot din comitatul Carașului. Numai la Const. Ungurian ziua serbătorii se pune pe a 8-a și după Paști, la toți ceialalți e marți după duminica Tomii.

Mai târziu Simeon Manguica edând călindarul pe 1883, la 18 aprilie (lunia Pașcilor) dice: Mătcălău: Acesta se serbéză în unele locuri în lunia Pașcilor, dar mai lătită este serbarea, luni după duminica Tomii; iar la 19 aprilie, marți dice: Mătcălăul în unele locuri se serbéză marți după Paști. În 25 aprilie dice: Mătcălău, cade totdeauna pe luni după duminica Tomii. Pe acesta și cade: a) Ziua fetelor și a feciorilor; b) infărtătirea feciorilor și a fetelor.

Vioréză, debună sémă dela vihor, vifor.

Mătcuța se află numai la Iosif Olariu. Matca e mama séu regina albinelor, mătcuța e diminutiv din matcă. Mătcălău, debună sémă din matcă.

AT. M. MARIENESCU.

Sunt impregiurări în care prudența ne impune să cerem sfat dela hasard.

Poesii populare.

— Culese din comuna Maidan. —

De dragoste.

Podu dela Scofaină,
Era mândro ca o Dómnă,
Fată mare pe cărare,
Eu voinic pe drumu mare,
Tu fată ca și o flóre,
Eu voinic ca și un sóre,
Noi améndoi că mergeam,
Și de iubit nu vorbiam,
Dar de și am fi vorbit,
Numa nu am îndrăsnit,
Lumea ne-ar fi audít.
Fata reu s'a necășit
Și din gură a grăit:
— O neică neicuțul meu,
Să te țină Dumneđu,
Eu me rog neico de tine,
Stăi de vorbește cu mine,
Că prea bine le lovím,
C'or fi voinici ca iérba,
Dar nu-s ca tine de trébă
Și cu inima întrégă.

Fetiță de om bogat,
Bună-i țeu de sărutat,
Dar acuma vai de mine,
Sărută-m'aș n'am cu cine,
Că pe cine am avut,
Eu de tóte l'am eređut,
Ne 'ntélniam întotdeauna,
Séra când resare luna,
Ne petreceam améndoi,
De cu séra până 'n țeori.

Frunță verde chiți¹ de flori,
Am iubit doue surori,
Dintre doue a mai mare,
Căci aia îmi place tare,
Aș iubi și p'a mai mică,
Că de tot îi frumoșică,
Dar o las ca să mai créscă
Și dușmanii s'o iubéscă.

Nu șciu când eram fetiță,
Și-mi cereai căta guriță,
Și eu ț-o dam cu voință,
Cătă-i ziua tot umblai,
După mine tot căutai,
Și nu te mai odiniaí,
Alergai pădurile,
Peste tóte văile,
Când pe mine me aflai,
Tu frumos me 'mbrățișai,
Și bine me sărutai,
Apoi 'napoi te 'ntorceai,
La lăutași mi te duceai,
Frumos joc tu-mi făceai,
Și tot cu mine jucai,
La altu nu me lăsai.

IANA-LIUBA.

¹ Chită de flori numește poporul un buchet de flori.

O dramă sângeră.

(Amintiri din copilărie.)

... Și așa!... Eram copii... Sora mea să fi avut șase ani, eu nouă... Ne iubiam ca frați ce eram și ne certam, ba și ne băteam tot ca frați...

Ea avea prietene, eu aveam prieteni. Dintre toți inse cei mai favoriți, ai casei cum s'ar dice, erau Lache și Tudorache, prietenii mei, ați oameni cu bărbi și cu mustăți, și doșorele Lucia și Frosa, ați mame de familie, intimele soru-mei.

Cu quartetul acesta ne împărțiam noi bucuriile și necesarile. Cu prietenii și prietenele acestea ne mâncam academele și corăbiile... Cu ei ne jucam d'a «baba orba», d'a «ineluș invêrtecuș», d'a «ați ascunsele», d'a «soldații», d'a «cârpa», d'a «puia gaia», d'a «barul», d'a «țurca», d'a «bim-bim, cine e?», d'a «porca», în sfârșit, ș-alte multe jocuri copilărești, pe care acum ve cer iertare, că le-am uitat, cum se uită multe lucruri.

În sfârșit, prieteșugul nostru eră la tórtă, ce mai încó-încó... și prieteșugul acesta care ne legă pe noi copiii, legă și pe părinții noștri... Așa că, decă nu veniau prietenii la noi, ne duceam noi la ei, cu cățel cu purcel, cum dice românul...

Nu eră și de la Ddeu ca să nu fim la un loc... Și asta cu atât mai ușor îmi eră, cu cât stam aproape unii de alții, pe aceeaș stradă...

Și ce bine petreceam... Dómnne!... Dómnne!... De ce nu faci să se mai întórcă acele timpuri fericite?... De ce nu faci să mai fim iarăș copii...

***

... Ș-așa într'o di, pe când câte șase eram la un loc, Lache care eră cel mai mare din noi, începú să se laude că el a fost la teatru și că a vëdú pe Pascaly jucând...

Noi am remas cu gura căscată, auđind așa ceva și ne uitam la Lache cu niște ochi mari ca la altă dă-nănaie...

Și Lache, îngâmfat de efectul ce produse, începú să se împăuneze mai reu ca un păun din códă...

Apoi noi rugându-l să ne spue ce a vëdú la teatru, Lache, după ce făcú mai multe mutre ca o persoană importantă ce eră, ne spuse că a vëdú pe Jianu...

— Jianu!... Strigarăm noi îngroziti... Ai vëdú pe Jianu?...

— Da...

— Și nu ț-a fost frică?...

— Cum să-mi fie frică... Noi eram în loje și el pe scenă... Ș-apoi mi-a spus tata că el nu eră Jianu...

— Dar cine eră?...

— Pascaly...

— Păi, atunci cum ai vëdú pe Jianu?...

— Uite cum!...

Și el ne spuse că Pascaly făcea pe Jianu în piesă și Dragulici pe Cărc Serdar... Apoi ne istorisi subiectul piesei, care ne îngrozí din tâlpi până în creșcet și ne cântă cu haz cântecul potirii și al lui Cărc-Serdar, pe care-l cântarăm și noi pe urmă în cor și care e acesta:

To piperi,
To maheri,
La basma,
La ipingea.

***

... Ș-asă, Lache dice de-odată:

— Șciți ce copii? Hai să jucăm și noi pe Jianu! Eu știu piesa bine și ve 'nvêț și pe voi...

Toți strigarăm bucuroși:

— Hai să-l jucăm!...

— Uite cum... Acum facem repetiție și duminică dăm piesa... Noi vindem biletele la părinții și rudele noastre și voi la ai voștri... Dar ce preț să punem la intrare?...

Ací se iví o mică cértă... Dar se potolí îndată și convenirăm ca locul întei să fie 20 de bani, al doilea 10 bani, și galeria, adică la spatele scaunelor, 5 bani...

— Acum, dișe Lache, să împărțim rolurile... Eu joc pe Jianu... Tu Mitică, — adică eu, — faci pe Cărc-Serdar... Dar să umbli șchiop...

— Las că umblu...

— Și să nu uiți ciubucul să-l pui în spinare!...

— Las că nu uit, îl fur p'a lui tata mare...

— Așá... Alesandrina, — adică soru-mea, — jócă pe Sultana, ibovnica mea... Tudorache face pe Ghincu... Dar pe Alexe, credinciosul meu, cine-l jócă?...

— Nu se póte făr' Alexe?...

— Dómnne fereșce...

— Păi cine să-l jóce?...

— Să-l jóce Lucia...

— Eu, strigă Lucia, dar eu sânt fată...

— Ce face cu asta, te îmbraci băețeșce...

— Nici odată!...

— Ba da...

— Ba nu...

Făcú ea câteva mutre și în sfârșit primí să jóce pe Alexe, credinciosul lui Jianu...

***

Tótă săptămâna repetarăm piesa așa cum ne invêță Lache și duminică eram gata cu ea, invêțată pe d'a rost.

Salonul nostru eră transformat într'o sală de teatru... Făcusem scena din niște scânduri puse pe două căprioare. Cörtina eră un cearșaf pus pe sfóră... Adu-nasem mai mulți copii care să facă pe haiducii și pe poterașii. Ne făcusem costume și chivere de hârtie. Ne zmgălîsem cu cernelă ca să ne facem cioc și mustăți, — afară de Lucia, — care n'a vrut de loc să aibă mustăți și vëndusem tóte locurile, până și galeria unde erau tóte slugile noastre, așa că sala gemea de lume, care așteptá ridicarea cortinei cu cea mai mare nerăbdare...

***

În actul al doilea inse, când tótă lumea eră în scenă, haiduci poterași și actori, eu me repeđ la Jianu ca să-l prind...

Jianu, ca să scape, îmi trâteșce un pumn în nas de me podideșce sângele.

Eu duc mâna la nas și vëdënd sânge încep să plâng, dicënd:

— Ce dai mă, cu sânge?

Și de neces me repeđ la el și-l iau de pěr, el me ia tot așa, și începem să ne batem în lege...

Se face o arababură nespusă pe scenă. Spectatorii rid de se prăpădesc.

Și de-odată grozăvie! scena se prăvăleșce și noi

clae peste grămadă cădem jos, eu cu Jianu încăerat și haiducii și poterașii peste noi amestecați.

Și spectacolul s'a spart în chipul ăsta și în hazul cel mare al celor de față...

D'atunci am rămas cu nasul turtit cum sânt acum, dar nici eu pe Cărc-Serdar nu l'am mai jucat și nu l'oi mai jucă în vieță.

MARION.

Ilustrațiunile din nr. acesta.

S'a dus! Despărțirea a fost foarte grea, căci cine știe când are să-l revadă! El a dis, că va vini în curând, inse ore vini-va? Ce-i dreptul, i-a jurat amor și credință; dar s'a dus la oraș, unde sânt atâte ocașuni pentru a seduce inima bărbaților. Privește trist după el și numai cănele credincios i simte par că nemărginita durere, căci și el stă și privește 'n urma lui. S'a dus!...

Cântecul. Un tablou alegoric. Deasupra se vede un ângerăș care cântă c'o citeră; o femeie încântătoare îl ascultă cu drag, chiar și micul Amor dela piciorle ei își drege urechia, uitându-și săgețile. Totul representă cântecul.

LITERATURĂ ȘI ARTE.

Sciri literare și artistice. *Di Iacob Negruzzi* a scos la lumină primul volum al operelor sale complete. Acesta cuprinde: Copie după natură. — *Pictorul Obedean* din București a primit din partea ministeriului cultelor suma de 10,000 lei pentru tabloul care represintă pe regele Carol în resbelul din 1877. — *Un volum de poezii populare române* va apăre în curând la Paris traduse în limba franceză din colecția Alecsandri și Teodorescu. — *Di Titu Budu*, vicarul Marămureșului, a dat sub tipar lucrarea sa intitulată «Tipicul preotesc». — *Di Alesandru Obedenar* va scôte în curând de sub tipar la București un volum intitulat «Rondele» care va cuprinde 40 de poezii și va fi ilustrat cu portretul autorului. — *Pictorul C. G. Petrescu*, elev al școlii de pictură din București, va espune în primăveră acésta acolo mai multe tablouri. — *Di Marion* a scos la lumină în București un volum de schițe intitulat «D'avalma»; volumul conține 160 de pagini și peste 30 de cronici.

Academia Română va deschide sesiunea sa generală marți la 15/27 martie. În numărul viitor vom incepe să publicăm raporturi detaiate despre lucrările din acésta sesiune și vom continuă regulat în fiecare număr până la sfârșit, precum am făcut și în anii trecuți, numai noi în totă diaristica română. Vineri la 4/16 l. c. Academia a ținut ultima sedință publică înainte de sesiunea generală. În acésta s'au făcut următoarele lecturi: Dr. V. Babeș: Despre o bôlă din România «enterohepatita-supurata». Di Gr. G. Tocilescu: Inscriptiuni și monede atribuite Dacilor. Di Saba Stefanescu: Etatea geologică a conglomeratelor terțiare din Muntenia. Din sesiunea generală, de-ocamdată premitem următoarele. La ordinea zilei va fi și recepțiunea membrilor noi. Dintre aceia di Olanescu va vorbi despre Alecsandri, di Naum despre Sion, di Xenopol despre Kogălniceanu și di Kalinderu despre episcopul Melchisedec. Se va alege și un membru nou în secțiunea istorică, în locul mult regretatului George Barițiu. Este caracteristic, că diarele bucureșcene anunțând sesiunea Academiei, scriu «se-

siune de primăveră», par că Academia ar avé și alta sesiune peste an.

Principiul de naționalitate. Sub acest titlu di Aurel C. Popovici a ținut la Ateneul Român din București o conferință care acuma a apărut și în tipar. E caracteristic, dice autorul în prefață, că în literatura noastră nu se găsește mai nici o scriere despre principiul de naționalitate, cu tôte că ne găsim în condițiuni, care reclamă ca natura și puterea de acțiune ale acestui principiu să fie pe cât se pôte de bine și în deobște cunoscute de tôte păturile societății românești, pentru că în ultima anilă acest principiu este motorul tuturor revindicațiunilor naționale. Conferențiarul incepe spunând cum s'a desvoltat principiul de naționalitate, pornind dela indiviđi singulari la grupări de indiviđi, la individualități sociale și că o fasă mai înaintată a aplicării principiilor liberale și egalitare este principiul de naționalitate. Apoi tractează desvoltarea acestui principiu la diverse popóre și constată, că conștiința națională este probă despre gradul de cultură a unui popor. În statele moderne se observă un curent puternic de a face din limba, literatura și istoria națională punctul de civilizațiune al întregului sistem de educație și instructie. Tocmai pentru acest motiv, totă lumea cultă românească cere astăđi, ca în compozițiile românești să se țină sémă de firea cântecelor noastre populare.

✓ **Catechismul lui Deharbe românește.** Încă la 1865 elevii gr. c. români din Viena au tradus și publicat tomul prim din Catechismul lui Deharbe. Tot aceia au tradus mare parte și tomul al doile; acest manuscris a ajuns în posesiunea societății Alexi-Șincaiană din Gherla, ai cărei membri l'au revăđut, l'au întregit și l'au dat sub tipar, publicând totodată invitare la abonament, cu 1 fl. 60. Societatea a decis să publice opul întreg, care e împărțit în 4 tomuri. Tomul prim și al doile tratază despre credință, al treile despre morală și al patrăle despre mijlócele grației. Decă se vor aflá destui subscriitori, cu câte 1 fl. 40 cr., se va retipări și tomul prim.

✓ **O nouă operetă română.** Di colonel Bengescu-Dabija, autorul mai multor piese teatrale, care s'au jucat cu succes, a scris libretul pentru o operetă nouă, iar di M. Cohen i-a compus musica. În una din intruirile particulare ale membrilor Ateneului Român din București, di Cohen a executat pe pian mai multe părți din compozițiunea sa.

TEATRU ȘI MUSICĂ

✓ **Sciri teatrale și musicale.** *Di G. Stefanescu* a dat sub tipar liturghia sa pentru cor bărbătesc, care va și eși în curând. — *Di Enescu*, tinerul violinist român, care ș-a făcut studiile la Viena cu Helmesberger, a anunțat pe 8/20 l. c. un concert la București. — *Di Teodor Codrescu*, editorul proprietar al partițiunii opereței «Baba Hêrca», o retipărește, căci esemplarele tipăpărite la prima ocașune au devinit foarte rare. — *Di Emil Condurat*, absolvent laureat al conservatorului din București, va plecá în primăveră acésta la Paris, pentru a-și completă studiile dramatice.

✓ **O virtuôsă violoncelistă română.** Cetim în «România Musicală»: O nouă stea a apărut pe orizontul artistic. Acésta stea care se arată așa de luminôsă este o tineră dșoră, o Româncă, elevă a marelui violoncelist și profesor David Popper, care entusiasmat de talentul artistic al tinerei dșore, i-a liberat personal, un certificat,

prin care tinera artistă este considerată ca fără rivală. Iată cum se exprimă dl Popper în acel act: «Dşóra «Leontina Gärtner, de patru ani eleva mea, la academia regescă de musică din Budepesta, este o virtuoză excelentă în violoncel, de un ton, și d'o predare frumoasă și melodișă și de-o școlă tehnică, care o face să predominescă și să învingă cu ușurătate cele mai mari greutăți. Ea nu are astăzi rivală, și de aceea îmi țin de datorință plăcută, de a recomanda pe tinera artistă în modul cel mai călduros tuturor amatorilor de musică». Ianuarie 1894. *David Popper.*

O serbare școlară. Direcțiunea institutului «Școlă Nouă» din București arangeză la serbătorea onomasticeii dōmnei Lucreția S. Negoescu, directōrea institutului numit, o serbare școlară interesantă. Cu asta ocaziune elevele vor jucă o comedie în trei acte «Fericirea regăsită»; deosebit e variat programul unui intermezzo din actul al doile, în care este cor, declamație și musică. În sfērșit se va reprezentă comedia franceză într'un act «L' Indecis».

Musica. Dl Ioan L. Hosszu, profesor de preparandie în Gherla, publică invitare la abonament pentru lucrarea sa intitulată «Musica». Acēsta va avē doue părți; prima, sub titlul «Școlă notelor» va cuprinde instrucțiunea atât teoretică, cât și practică; a doua «Armonia teoretică și practică» se va ocupă cu instruirea și aplicarea armoniei musicale. Prima va avē 80 de pagini, a doua 350. Prețul ambelor va fi 6 fl. Fiecare parte se pōte abonă și separat, cu câte 3 fl. Lucrarea numai atuncea se va pune sub tipar, când se vor adună destui subscribitori, pentru ca să acopere cheltuelile. Învețatorilor și studentilor li se va da cu preț redus.

Teatru la Bērlad. În iērna trecută la Bērlad a jucat trupa de sub direcția dlui Al. P. Marinescu. Acēsta trupa ș-a terminat stagiunea acolo cu doue piese cerute de public: «Mam'zelle Nitouche» operetă franceză și «Așă merge lumea, dragă copilă», comedie tradusă din italiēneșce, în care a jucat cu succes mica Eleonora Marinescu. Din Bērlad trupa s'a dus la Ploēști.

Concert și teatru în Coștei. Corul vocal al plugarilor români din Coștei a dat sâmbătă, la 16 martie, în școlă de acolo concert și reprezentație teatrală. S'au cântat mai multe cvartete, apoi s'a jucat piesa «Vecinătatea periculōsă» comedie de Trocar; în sfērșit s'a reprezentat «Surugful» canțonetă comică de V. Alecsandri.

Concert la Sibiu. Reuniunea română de musică din Sibiu va da mâne duminică la 13/25 martie concert acolo în sala dela Musikverein.

BISERICĂ ȘI ȘCOLĂ.

Șcri școlare. Dl Ioan Fersigan, profesor la gimnasiul din Beinș, a făcut la universitatea din Budepesta examenul pedagogic și a luat diploma de profesor gimnasial. — *La Zürich* în anul acesta a obținut diploma de inginer și un român din Transilvania, dl Nicolae de Grama din Făgăras.

Alegeri pentru sinode. Espirând periodul de trei ani, de când s'au ales deputați pentru sinodele gr. or. române, în luna acēsta se vor face alegeri noue atât în archidieceasa Sibiu, cât și în diecesa Aradului și a Căransebeșului. Alegerile s'au și dicșat pretotindene. Sinodele, conform dispozițiunilor Statutului Organic, se vor întruni în duminica Tomei.

Pentru gimnasiul din Blaș s'au adunat până acum peste 11,000 fl. Fiind că inse mulți, cari vreu să contribuescă, încă n'au putut, terminul de colectare s'a prelungit și banii se pot trimite ori când până la finea anului. Liste de contribuire se capētă dela direcțiunea gimnasiului din Blaș.

C E E N O U ?

Șcri personale. *Maj Sa monarcul*, după o petrecere de doue săptămâni și mai bine în Franția la Cap-Martin, s'a întors la Viena. — *Principele Ferdinand* și principesa Maria vor merge la începutul lunii aprilie la Iași, unde vor sta 8—9 zile și cu asta ocaziune vor visită moșia Poieni. — *Dl Demian Dragonescu*, consilier regesc, director de finanțe în Pécs, la 18 martie a serbat jubileul de 25 ani de când este în serviciul statului, din incidentul acesta autoritățile de acolo i-au făcut ovațiuni bine meritare. — *Părintele Lucaciu* a plecat duminică din București cătră casă, oprindu-se întâiu la Ploēști, unde i s'au tăcut mari ovațiuni. — *Dl Ioan Pop*, prim vice-notar și protonotar on al comitatului Biharea, a fost ales în congregația dela 21 l. c. prin aclamație protonotar. — *Dl dr. Toma Madincea*, medic suplinitor în rezervă, a fost numit medic superior și transferat la Timișóra.

Procese de presă. «Tribuna» din Sibiu are un nou proces de presă, acesta se va pertractă la 3 aprilie la tribunalul cu jurați din Cluș. Acesta este al treispredecelea proces al numitului diar. Acusat este comerciantul dl Simeon Bratu din Mihalț ca autorul articolului incriminat, care este o adresă de aderință cătră dnii A. C. Popovici și N. Roman, condamnați pentru Replică. Mai este acusat și dl Andrei Balteș, ca răspundător pentru redacție. — *Tribuna* iarăș are un proces de presă; acesta e al 14-lea. Se va pertractă la 10 aprilie în Cluș la tribunalul cu jurați. Articolul incriminat este un Apel publicat în anul trecut de invēțatorii M. G. Crăciun din Hodoș și George Petrovici din Tornaia. Mai sânt citați dnii: Andrei Balteș ca răspundător pentru redacție și Ioan Popa Necșa ca răspundător pentru tipar.

Reuniunea femeilor române din Sibiu a ținut adunarea sa generală duminică la 11 l. c. sub presiul dnei vicepresedente Ioana Bădila. Din raportul comitetului, cetit de dl secretar N. St. Șuluțiu vedem, că Reuniunea face progrese laudabile. Pentru susținerea școlii sale dela înființarea aceleia, Reuniunea a cheltuit 16,578 fl. 52 cr. Cu tōte astea, la finea anului trecut ea a avut un fond de 10,473 fl. 8 cr. La închiderea adunării părintele archimandrit și vicar arhiepiscopesc dr. Ilarion Pușcariu a mulțămit damelor din comitet pentru conducerea corectă.

Reuniunea femeilor române gr. c. din Blaș va ținē adunarea sa generală în 1 aprilie sub presiul dnei Rosa Munteanu, secretar dl Aur. P. Bota. Se va ceti raportul general al comitetului, raportul despre averea Reuniunii cu finea anului 1893, se vor alege comisiunile care vor avē să examineze raporturile, se va întregi comitetul.

Flotila română. Am publicat în iērna trecută o interesantă descriere a excursiunii ce flotila română a făcut în vēra trecută; acum cetim, că incrucișătorul Elisabeta și bricul Mircea vor întreprinde și în decursul verii viitoare o călătorie visitând tōte porturile din Marea Nēgră. Sperăm că vom avē și descrierea aceleia.

Ludovic Kossuth a murit. Națiunea maghiară a îmbrăcat doliu. Fiul ei mult iubit și adorat, a cărui memorie va rămâne de-apururea o figură marcantă în istoria Ungariei, Ludovic Kossuth, a încetat din viață la 20 l. c. în Turin, în anul al 92-le al etății sale. Inmormântarea se va face marți în Turin, unde dieta țării, comitatele și orașele au trimis deputațiuni multe. După serviciul funebral, osâmintele se vor aduce la Budapeșta, unde se vor inmormânta în duminica viitoare. Tote se fac cu cheltuiela capitalei Budapeșta, care alesese pe reposatul cetățan onorar. Se dice, că cu ocaziunea acésta au să vină în țeră și fiii lui Kossuth: Francisc și Ludovic Teodor, cari apoi ar rămâne aici.

Reuniunea femeilor române gr. or. din Făgăraș și giur va ține adunare generală duminică 13/25 al martie sub presiunea dnei Maria Dan, secretar dl Ioan Berescu. La ordinea zilei va fi: raportul comitetului, cenzurarea raționinului de pe anul 1893 și constituirea biuroului pe următorii trei ani.

Institute de credit. Victoria din Arad se va întruni în adunare generală la 26 martie. Capitalul social 300,000; profitul curat 21,782 fl. 13 cr. — *Fortuna* din Rodna-vechiă, cu un capital social de 20,000 fl., a realizat în anul trecut un câștig curat de 1443 fl. 81 cr. — *Luciferul* se numește un nou institut de credit, care se înființează la Vêrșet; ratele se plătesc la cassarul intermal dl dr. Petru Zepeniag, avocat în Vêrșet. — *Economul* din Cluș a ținut adunarea sa generală în 14 l. c. Capitalul social 50,000 fl., profitul curat 9385 fl. 44 cr. — *Speranța* din Borgo-Prund a ținut adunarea sa generală în 25 februarie; părți fundamentale 31,274 fl. 77 cr., profit curat 1262 fl. 57 cr. — *Ardeleana* din Orăștie, cu un capital social de 100,000 fl., a făcut un profit curat de 19,003 fl. 88 cr. — *Furnica* din Făgăraș va ține adunare generală la 17 aprilie; capital social 60,000 fl., profit curat 12,077 fl. 63 cr.

Necrológe. *Elisabeta Nica*, fiica dlui George Nica din Oravița-mont., a încetat din viață acolo, la 14 martie, în etate de 20 ani. — *Mihai Russu*, paroc gr. or. în Monoștur a repausat la 6/18 martie, în etate de 50 ani.

OGLINDA LUMEI.

Cronică mică. *Milan*, fostul rege al Serbiei și soția sa Natalia, s'au împăcat deseveșit; sinodul episcopesc a declarat, că mitropolitul Teodosiu n'a avut dreptul să desfacă actul căsătoriei lor; prin urmare, nefiind despărțiți în mod legal, ei sânt și rămân căsătoriți. — *Diarele italiene* publică articoli foarte simpatici pentru români și scriu în termeni călduroși despre afacerea cu procesul Memorandului. — *Impăratul și împărăteasa Germaniei* petrec la Abbazia; împărăteasa a sosit acolo înainte cu dece zile, iar împăratul în zilele trecute. — *Regina Angliei* a sosit în 16 l. c. la Florența, unde a fost primită de ducele de Aosta; regina va petrece în Italia timp mai lung.

O sărutare scumpă. «21 de zile închisóre pentru că săruți o fată frumoasă — asta-i cam scump lucru. Dar să-ți mai perdi pe lângă aceea și slujba? Mai bine să te ștergi pe buze și să te ferești, ca dracul de tămăie de sărutări dulci!» De sigur că așa ș-o fi dis în gândul lui, Wilhelm L. un conductor de tren. Și lucrul nu s'a petrecut departe, ci în Germania, pe linia ferată Chemnitz-Lipsca. Într'un cupeu de clasa I al trenului care mergea spre Lipsca se află singură Emmy

M. o blondină superbă, în vârstă de 19 ani, fata unui comerciant bogat din Chemnitz. Conductorul Wilhelm a ramas înmărmurit de atâta frumusețe și cum eră din firea lui visător și aventurier, cu tóte că eră de 50 de ani, însurat și tată a 2 copii, — de sigur, că va fi gândit: — Ce bine ar fi să mergă trenul până la marginea pământului, ca să stau mereu lângă frumoasa asta! «Séu: «Ce fericit aș fi eu, decă ar avé ea 1000 de bilete, ca să i le găuresc pe tóte și astfel să pot sta mai multă vreme în cupeu lângă ea!» Dar tóte aceste erau numai visuri de poet — visuri bêtrâncioșe ca și bietul conductor. Fata n'avea decât un bilet și când a venit Wilhelm să îl perforeze, l'a întrebat: — Dle, sântem aprópe de gară. Te rog spune-mi pe unde să apuc ca să ajung mai repede în Kreuzstrase, (o stradă din Lipsca), conductorul galant, indată ce s'a oprit trenul s'a scoborit împreună cu fata și i-a arătat drumul. Când să se despartă, el nu s'a mulțumit cu un zimbet din partea fetei, ci i-a luat capul între mâni și a sărutat-o cu patimă. Apoi s'a întors iar la tren. Emmy s'a necăjit grozav. Indată ce a sosit în oraș a pornit plângere în contra conductorului. Bietul om a fost suspendat imediat, apoi dat afară din slujbă. Tribunalul l'a condamnat și la patru săptămâni de închisóre. Aș vré să știu un lucru: Decă Wilhelm, în loc de 50 de ani, ar fi avut 25 și ar fi fost frumos, cu ochii vii și pëtrundători, cu mustața desă și negră, elegant și isteț: Óre Emmy, l'ar fi dat în judecată? — Mister și... sărutare!

Din America în Europa în patru zile. Darius Davison — un vechiu arhitect naval, care are oficiul în Haremeyr Building, la New-York — a făcut studiile și planurile relative la construcția unui piroscaf — numit — Leviathan — destinat ca să traverseze oceanul Atlantic în patru zile. Acest vultur al mărilor este de o lungime de o mie de picioare și o lărgime de 700; are patru mașini verticale de o astfel de putere încât pot mișcă patru *clice*, capabile de a face 150 de învêrtiri pe minut. Forța piroscafului «Leviathan» este de 50,000 de cai și face 30 de noduri pe oră.

MENAGIU.

Uleiul ranced se curăță în modul următor: Se pune în uleiul stricat câteva picături de «Spiritus nitroaëtericus». Substanța acésta se află de vëndare la tóte farmaciile și drogueriile. Pentru o sticlă de ulei ajung 5 picături. Mirosul urit se pierde și, ce e mai mult, uleiul astfel preparat nu se mai strică.

O carne prea tare, a cărei fierbere cere prea mult timp, ca să se móe, se póte drege în modul următor: N'avem decât s'aruncăm în óla în care fierbem carnea, o bucată de sticlă. După un sfert de cias carnea se face fragedă

Calindarul săptămânei.

D omineca a 2-a din post, Ev. de la Marcu, c. 2, gl. 2. a inv. 10.

Diua sêpt.	Calindarul vechiu	Călind. nou	Sórele
Duminică	13 Păr. Nichifor	25 (7) Paș. Bun.	5 54 6 19
Luni	14 Cuv. Benedict	26 (7) Emanuil	5 52 6 20
Marti	15 Mart. Agapiu	27 Rupert	5 50 6 22
Mercuri	16 Mart. Sabin	28 Maichu	5 49 6 23
Joi	17 † Cuv. Alexie	29 Chiril	5 46 6 25
Vineri	18 Păr. Chiril	30 Guido	5 44 6 26
Sâmbătă	19 Mart. Cris. și Darie	31 Amos	5 41 6 28

UMOR și SATIRĂ.

Un doctor hazliu.

Doctorul Abernethy, din Anglia, a fost vestit atât pentru înțelepciunea sa, cât și pentru vorbele grosolane, pe cari le spunea la ori-ce consultație. Cu toate acestea avea o mulțime de clienți și lumea îl iubiă nespus de mult. Intr'o zi a venit la dânsul o femeie ca să-l consulte, căci avea o rană mare la mână. O mușcase un câne. Fără să dică o vorbă măcar, femeia își desvelește mâna și o arată doctorului. Acesta se uită o clipă la ea și pe urmă întreabă:

- Cățetură?
- Mușcătură!
- Pistică?
- Cânel!
- Ați?
- Eri!
- Te dóre?
- Nul!

În chipul ăsta, scurt și cuprinzător vorbiă doctorul cu clienții sei, dar îi vindecă bine și îi ingrigiă cum se cade.

Intr'o noapte, pe la orele 1 după mezul nopții doctorul pe când voia să se culce auzi sunând de-odată clopoțelul.

Repede sări desbrăcat în antreu și întrebă furios:

— Ce e?

— Domnule doctor... vai domnule doctor — răspuse o voce femeiească de afară... vino repede... foarte repede... băiatul meu a inghițit un șorece...

— Ai dracului să fiți! strigă doctorul. Pune-l să inghiță o pisică ca să-i prindă șorecele din burtă.

Și repede închise ușa și se culcă.

Rețetă de mișcare.

Dr. Calicescu către prietenul seu prea gras:

— Nenișorul! trebuie să faci mișcare multă, că te duci pe copcă.

— Eu nu fac nimic fără motiv. Cum să alerg așa din senin? O să ridă lumea că am inebunit!

— Știi ce? împrumută-mi o mie de lei și te fac să alergi pentru un motiv foarte plausibil, până ți-o ești suflitul.

Sub pantof.

Domnul Subpantof sosește târziu acasă și nevêsta nu vrê să-l lase în casă.

Bărbatul strigă amenințând:

— Dragă, decă nu me lași în casă, rămân afară, numai ca să-ți arăt că eu sînt stăpân în casă.

Aniversarea.

Sergentul. Bine frate Tândală, cine dracu te-a pus să te mbeți așa de grozav. Nu veți că nu te mai poți ține pe picior?

Tândală. De... să nu te superi... dar m'am îmbêtat, fiind că ați am serbat o mare aniversare...

Sergentul. Ce aniversare?

Tândală. Aniversarea morții... sócrei mele!

Băiatul cuminte

— Mamă dragă, n'ai poruncit tu Anichii să incuie totdeauna dulapul și să ia cheile la dânsa?

— Așa este, dar pentru ce me întrebă?

— Eri, a lăsat dulapul descuiat, și eu am mâncat totă dulcêța ca s'o învêț minte să-l incuie altă dată.

Un căpitan veni la colonelul seu.

Vistavoii îi deschide

— Aici e domnul colonel?

— Nu, dle căpitan, s'a dus la bae.

— Am să-l aștept.

— Bine, dle căpitan.

Trece un cias, doue, trei, căpitanul nu mai putea aștepta.

— Ia ascultă, dar când vine dl colonel?

— Peste o lună, dle căpitan!

— Apoi ai dîs că s'a dus la bae,

— Da, la Constanța, dle căpitan.

— Ești un dobitoc!

— Trăiți, dle căpitan.

Intr'un salon.

— Domnișoră, dta ești atât de rece ca ghiata.

Unde te-ai puté încăldi?

— Înaintea altarului.

Un om grozav.

— Ce om grozav mai e chiriașul meu! Mi-i dator cu chiria și prețul mâncării, și decă îl întreb: când are să-mi plătescă, rămâne dator și cu răspunsul.

Fin de siècle.

Chelnerul: Ce să facem, domnule? Ragout acesta are miros.

Restaurantul: Să-l scrii între noutăți astfel: «Ragout fin de siècle».

La tribunal.

— Nu mai ai nimic de adăugat pentru apărarea dtale?

— Dle președinte, am mai avut 5 lei și i-am dat avocatului meu.

Poșta redacțiunei.

Deceținni și celelalte sînt ne-publicabile. În loc de a scrie așa mult, ar fi mai bine să scrii mai puțin, numai atunci când ai ceva idee și să ingrigești ca și tehnica să fie corectă. De cea întrebăată trebuință grabnică n'avem; trimite-o înse și decă va fi potrivită, i vom face loc când i-a veni

rëndul.

Ei. Inteu termină școlile și-apoi scrie versuri — ei.

Hainarie noua in Oradea-mare.

Am onóre a face cunoscut onorab. public, că am deschis
un magazin

al fabricii mele de haine barbatesci si de copii din Viena

in Oradea-mare, piața Bémer,
in casa Léway, la capul podului mic.

Acest magazin este *asortat foarte bogat* cu cele mai alese fabricate ale mele, care prin *calitatea escelentă a postavurilor* lucrate, cât și prin *confectionarea* lor și prin *croiul de modă*, se bucură de căutare generală.

Pe fiecare bucată este afișat *cel mai ieftin preț fics*, încât este *exclusă supraplătirea* séu *têrguicla*.

Cu stimă

M. NEUMANN.

Comandele după măsură se primesc și se efectuează prompt.

Magazinul central in Viena.

Mariahilferstrasse 35

Magazine:

*Arad,
Dobrițin,
Timișóra,
Fiume,
Panciova
Neoplanta.*

Magazine:

Viena,

Kärthnerstrasse 31.

Magazine:

*Agram,
Serajevo,
Sofia,
Niș,
Triest.*

Wiedener Hauptstrasse 8.

Rog a băgă de sémă adresa precis.

2-3

CAROL DELL' ORTO

*negustorie de séménte, la "Cumuna Verde"
séménte economicele, de grădini și de flori, de calitat
cât mai bună.*

Am onórea a recomandă onorab. public econo
mical *séméntele mele de lucernă francesă și un
rêscă fără tortobel, séméntele de trifoiu rosu stin
asemenea veritabilele și de nou îmbunătățitele s
mênte de nabi de nutreț Dobios oberndorfiani, M
mut-urries de soiul cel mai plăcut, de forma un
sicle, semilungureți, pentru cari garanteș.*

Am la dispoziție séménte de *ierbă engleză, care
pôte costi de trei ori, de pașile și mestecătura de ier
decorativă.*

Așteptând cu cea mai mare promptitudine coma
dele onorab. public economical, rămân

cu stimă deosebită
Carol Dell' Orto

Oradea-mare, piața St. Ladislaw, casa Kovádd

La dorința trimite franco contocurenturi ilu
trate. Comandele provinciale se efectuează repede și pun
tual, nu se compută spese de impachetare.

Séméntă de cânepă cu gros și cu detal.

